

Complexiteit van verslaving en psychische welzijn in culturele context

Sensitieve aansluiting met Oost-Europeanen

Agendapunten:

- Voorstelrondje
- Meervoudige perspectieven Oost-Europese cultuur
- Complexiteit verslaving
- Intergenerationele patronen psychische welzijn en gezondheid
- Praktische handvatten
- Wat helpt om heel kwetsbare, dakloze EU burgers in de zorg te krijgen?
- Ervaringen uit de praktijk
- Vragenrondje

Alfabet

Aa	Ąą	Bb	Cc	Ćć	Dd	Ee	Ęę
Ff	Gg	Hh	Ii	Jj	Kk	Ll	Łł
Mm	Nn	Ńń	Oo	Óó	Pp	Rr	Ss
Śś	Tt	Uu	Ww	Yy	Zz	Żż	Źź

Wat is jullie aanname over een Oost-Europese gemeenschap?

Invloeden vanuit de geschiedenis:

- ‘Goed voor de dag komen’: roddelcultuur
- Duidelijke verschillen in de man-vrouw relatie
- Communistisch regime: onderliggende strijd, hard volk, gebrek aan autonomie, wantrouwen richting overheid, corruptie

Meervoudige perspectieven
Oost-Europese cultuur

Complexiteit verslaving

- ❖ Bagatelliseren van problematieken
- ❖ Overwerken
- ❖ Kerk
- ❖ Eenzaamheid

Intergenerationele patronen psychische welzijn en gezondheid

- Stress bij ouders (impact van migratie)
- Elk kind is de harde manier van corrigeren gewend
- Verwaarlozing wordt niet gezien als mishandeling

- Gebruik van alcohol en drugs
- Gebrek aan open communicatie en het tonen van emoties
- Verschil in uiting van liefde binnen de partnerrelatie, maar ook ouder-kindrelatie
- Gebrek aan eigenaarschap bij volwassenen en weerstand richting hulpverleners

Praktische handvatten:

- Hoor je 'ja, is goed?' Check of het echt zo is. Mensen geven sociaal wenselijke antwoorden. Onbeleefd in de Poolse cultuur om nee te zetten.
- Vraag minstens 3 keer door.
- Vertraag het gesprek.
- Visualiseer.
- Geef eerlijke complimenten.
- Toon interesse in de cultuur en leer enkele woorden.
- Overdrijf niet met empathie.
- Benadruk jouw professionele rol.
- Praktische insteek. Denkwijze in oorzaak en gevolg.

Wat helpt om heel kwetsbare dakloze EU burgers in zorg te krijgen?

- Veel investeren in laagdrempelig, dagelijks contact - werken met ervaringsdeskundigen die (ook letterlijk) dezelfde taal spreken
- Informatie:
 - Het bestaan van medische voorzieningen voor niet-verzekerden.
 - (Verslavings)zorg in Nederland en in de landen van herkomst.
 - Psycho-educatie rondom verslaving, laagdrempelig verzorgd door ervaringsdeskundigen en straatartsen.
- Starten vanuit praktische hulp: meestal wordt medische hulp gezocht bij fysieke klachten van geringe ernst, maar vaak liggen onderliggende verslavings- en mentale gezondheidsproblemen ten grondslag.

Wat helpt om heel kwetsbare dakloze EU burgers in zorg te krijgen?

- Motiverende gesprekken in het eigen taal voeren - taal en cultuur sensitiviteit is nodig
- Samenwerken met partners voor een geïntegreerd en realistisch plan van aanpak – niet alle EU-burgers kunnen aanspraak maken op voorzieningen. Zorg daarom voor correct verwachtingsmanagement (een goed voorbeeld hiervan is het SDT in Rotterdam).
- Rekening houden met schaamte en wantrouwen – een warme overdracht kan helpen.

Ervaringen uit praktijk – Poolse man

- 44-jarige Poolse man, onverzekerd, zonder vaste verblijfplaats of sociale contacten in NL.
- Ernstige buiksepsis door maagperforatie als gevolg van langdurig alcoholmisbruik en zorgmijding.
- Opgenomen in het Ikazia ziekenhuis.
- **Warme overdracht** tijdens opname in het ziekenhuis om hulp te accepteren en het opstellen van een actieplan met haalbare doelen, zoals opname in een opvanglocatie en voortzetting van medische zorg.
- **Motiverende gesprekken** gevoerd in zijn moedertaal, samen met een sociaal werker en een ervaringsdeskundige, om vertrouwen op te bouwen en erkenning en herkenning van het alcoholprobleem te bevorderen; tevens om verdere stappen richting herstel te accepteren.
- **Samenwerking met partners:** Ikazia Ziekenhuis, straatverpleegkundige/straat zorg en EU-opvang.
- **Praktische hulp:** ondersteuning bij het zoeken naar werk en hulp bij solliciteren.
- De man verkeert nu in goede gezondheid en is actief op zoek naar **werk**.

Ervaringen uit praktijk – Hongaarse vrouw

- 46 jaar oud, opgegroeid in een weeshuis in Hongarije.
- dakloos, werkloos, verslaafd aan middelen, fysieke en mentale gezondheidsproblemen, zonder zorgverzekering, en in een toxische relatie met een landgenoot.
- al een jaar in NL – gekomen bij een uitzendbureau – kon geen baan behouden
- **Praktische hulp:** RNI-inschrijving, hulp bij het zoeken van werk, contact met straatzorg gefaciliteerd (in verband met een huidinfectie en hoofdluizen); hulp bij het maken van aangifte voor gestolen akte en mishandeling; vernieuwen van documenten; toegang tot opvang
- **Samenwerking met partners:** alle veldwerkers collega's, SDT, collega's van opvanglocaties, Hongaarse consulaat
- **Warme overdracht** tijdens opname in het ziekenhuis (wegens een ernstige infectie; astma; leveraandoening), tijdens verblijf in een revalidatiecentrum, en later binnen een kliniek voor een detoxkuur (die mislukte).
- **Motiverende gesprekken gevoerd;** contact gefaciliteerd met een Hongaarse bisschop die mevrouw vertrouwde en met andere Hongaarse hulpverleners; inclusief met de instelling in HU waar haar verstandelijk beperkte dochter verblijf